

הבעיה: איך לדאוג לכך שאזרחי ישראל לא יהפכו במהרה למיליונרים

השבוע הראשון של השנה החדשה ושל השקל החדש חלף — ולא היה ספק כי המטבע החדש נקלט. רבים עדיין התבלבלו בין לירות, שקלים, דולארים ושקלים-חדשים. ההרגשה הכללית של אזרחי ישראל היתה כי נעים לעשות חשבונות בי מיליונים מגוחכים. שוב אפשר היה לרשום צ'ק מבלי לעבור את הקו ש' נועד לפירוט הסכום במילים, או לחרוג מן המישבצת לפירוט הסכום בספרות. לסחורות שוב היה מחיר שהתקבל על הדעת. היה נעים לחשוב שיש מטבע הקרוב פחות או יותר לדולר. אומנם, היה קשה להתרגל למטבע השקל החדש, שוכה בכינוי "ג'וק" או "כפתור", שונא-הליכווד גם הרביקו לו את שמו של ממלא-מקום ראשי

הממשלה. אך גם על הקושי הזה יעבור האזרח הישראלי רבה-תושיה. עתה נותרה בעיה קטנה: דראוג לכך שהאזרח הישראלי לא יהפוך במהרה למיליונר של שקלים-חדשים, כפי שהפך למיליונר של שקלים ישנים.

הממשלה

המטרה: לוב?

ראשי-הביטחון התעקשו:

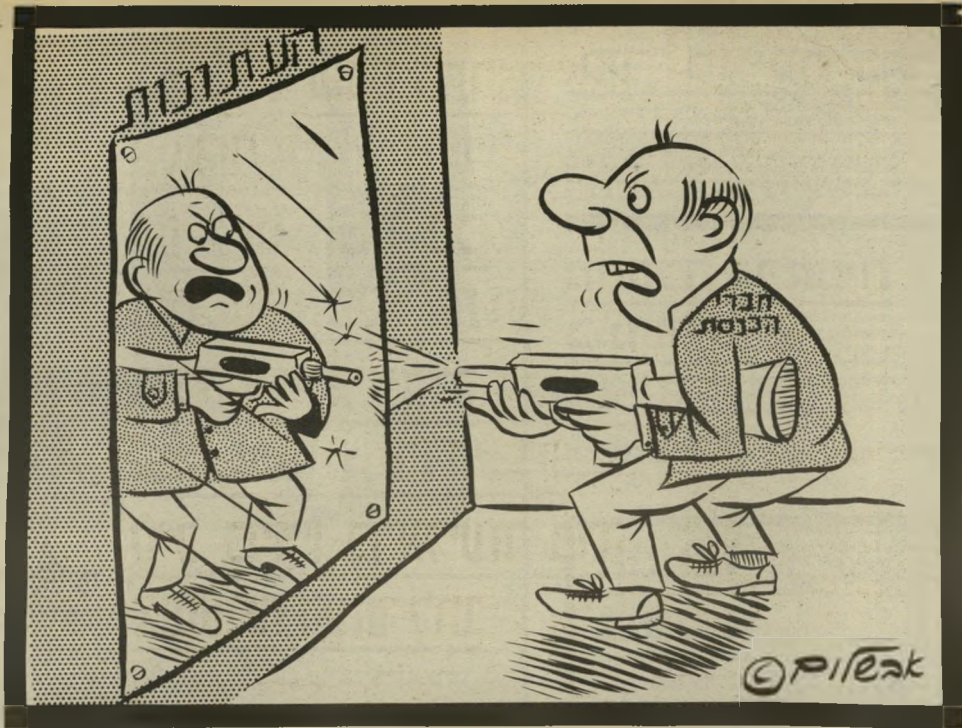
פעולה נגד לוב

היא טירוף צבאי

כרגע הראשון היתה המגמה ברורה. אך בקושי נדמו היריות בנמלי-התעופה של וינה ורומא, אחרי פעולת-הרצח ליד דלפקי אל-על. כאשר כל שופרות-התעמולה של הממשלה התי-חילו להטיל את האחריות על אש"ף ויאסר ערפאת. הכוונה היתה ברורה לחלוטין: לנצל את ההודמנות כדי להנחית עוד מכה צבאית על אש"ף, ולסחוט את הפה לכלל הורשים לשתף את אש"ף בתהליך השלום.

יוצא-חלציים. מכות-התע-מולה פעלה 24 שעות ביממה. החל בראשי-הממשלה עצמו, ששירבב את אש"ף לעניין בכל הודמנות, וכלה במשרתי השוליה היהודית בארצות-הברית, פעלו הכל כדי ליצור את הקשר וינה-רומא-אש"ף-ערפאת. דוג-מה: העיתון וושינגטון פוסט, הנחשב כאחד העיתונים היותר רציניים בי ארצות-הברית, לא התבייש להכניס למאמר ראשי שלו פסוק בנוסח "עוד לא ברור אם אברנידאל הוא אויבו של ערפאת או משמש לו כסות..." באותו ההגיון ניתן היה לשאול אם משמש פידל קאסטרו הסוואה לרונלד רגן.

אילו פעלה הממשלה מייד כדי לכצת את זממה, יתכן שהרבר היה מצליח. כפי שהצליח אריאל שרון לנצל את ההתנקשות בשגריר הי

מי יורה?

אש"ף. לפי אותו ההגיון ניתן לומר כי מאיר כהנא הוא "יוצא חלציה" של התנועה הציונית, וכי על כן ממשלת ישראל אחראית למעשיה-הטורף שי מבצעים חסידיו בארצות-הברית, או שלח"י היתה "יוצא חלציה" של ההגנה — כפי שאכן טענו כמה מן המושלים הבריטיים בימיה-המנדטא.

הוראה מווישינגטון. אך לא האמת בלבד עצרה בעד ממשלת ישראל לבצע פעולה נגד אש"ף מייד אחרי מעשיה-הזוועה בנמלי-התעופה. היה לכך גורם נוסף: ארצות-הברית. ממשלת ארצות-הברית שלחה לישראל הוראה חד-משמעית: לפעול נגד לוב. העילה: לוב מארחת את אברנידאל.

היטלעה עצמה היתה קלושה. בעל-

ישראלי בירי אברנידאל כדי לפלוש ללבנון, כפי שאמר מנחם בגין בי שיבת-הממשלה המכרעת: "לא חשוב, כולם אש"ף."

אולם ככל שעברו הימים, אברה הזדמנות זו. לא רק העולם הזה (1.1.86) הבהיר, בצורה עוברתית חר-תכת, את העובדה שאברנידאל הוא שונא-נפשו של ערפאת, וכי פעולתו נועדו בראש-ראשונה נגד אש"ף. גם כלי-התיקשות אחרים החלו, באיחור-מה, לעמוד על כך. קהילת-המודיעין תרמה את תרומתה בהררכת עינואים בכיוון זה.

ביום הרביעי, כאשר התייצב ראש-הממשלה לפני הכנסת, עוד היתה לו עוות-המצח לספר לבית-הנבחרים כי "אברנידאל הוא יוצא-חלציו של

איך לא נפלה הממשלה

עת ומצב כה-התניה רפלקי סיבת...
ביום הרביעי ערב, בעת הישיבה השבועית של "שרינו", התכנס אף ראשי-הממשלה ברוח הומה. במצב הנוכחי, קבל פרס, עם כל הבעיות מכיות ומחוז, הליכווד אפילו אינו טורח להגן על הממשלה במאמץ מינימלי של נוכחות בכנסת. פרס הביע בקול רם את ספקותיו, אם גם נטל של הנוכחות במליאה חייב לחול על המערך, ואם זה ככלל כדאי.

בישיבה, שבה בירר שרי-המישטרה חיים ברילב את שרי-המערך בתיאורים ציבועניים מחיי הזימום שלו כשר המישטרה, ניסו הנוכחים לנתח כיצד אירעה להם החמצה שכזאת. במצב הנוכחי, אמר אתריכך אחד המשי-תתפים בישיבה, "שבו אין המיפלגות הרחבות מעוניינות ללכת לבחירות מוקדמות בגלל מצבן הפנימי ושיקוליהן הנונים. כינונה של ממשלת-מעבר ונפילת הממשלה הנוכחית שלא באשמתנו יכול היה להיות פיתרון אידיאלי".

שרה דורון, שהיא גם יושבת-ראש הסיעה, תמכה בממשלה: **אילו גילו ראשי סיעת המעיך בכנסת עירנות מספקת, והיו דואגים לנוכחות מינימלית של שלושה חברי-כנסת בלבד מטעמם במליאה (שורה-עוד) לייצוג הליכווד במליאה, באותה עת, או אפילו ארבעה, היתה הממשלה מופלת עלידי שמוי נת הקולות של האופוזיציה. ואי-אפשר היה אז להאשים את המערך, מכיוון שנוכחות אני שיו היתה זהו של הליכווד והיתה קמה ממשלה מעבר, שבראשה היה עומה, כמוכן, ראשי-הממשלה שמעון פרס.**

ממשלה כזאת יכולה לתפקד, ללא מיגבלה של זמן קצוב והלחצים של מרכיביה הרבים היו מאבדים רובה מהשפעתם. מכיוון שממשלה כזאת לא ניתן להתפטר — אין יוצא ואין בא. והעיקר: לא היתה מתקיימת הרוטציה.

"פיתרון אידיאלי"

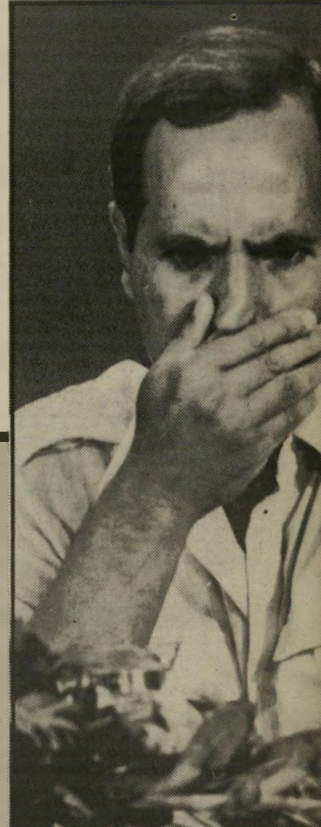
מייד אחרי מעשה התעוררו במערך לנוכח גודל ההתמצה. בדיקה מהירה הוכיחה כי שיביעה חברי-כנסת נוספים של האופוזיציה נכחו בעת ההצבעה במישכן הכנסת: תיאום מינימלי או כחשבה היו גורמים לחרוציה-המערך להועיקם למליאה. אין ספק שאלה היו שמחים לצעור צעדים ספורים, להרים יד ולגרום להפלת הממשלה.

רגשות-ההפתעה במערך התחלפו ברגשות-זעם. האצי בעת המאשימות הופנו לעבר רפי אררי, ראש הסיעה בכנסת, שר בכיר הסביר את מאמציו לגייס תומכים בממשלה בכל

ח"כ תמ" הצעת אי-אמון בממשלה, על רקע המדיניות הכלכלית הכושלת. עקב ריבוי הצעות אי-אמון שהוגשו לאחזונה בכנסת, ובגלל ריחוקו הנוכחי של אברנידאל ממוקרי קבלת ההחלטות, שרר חוסר-עניין כללי בהצעת אי-אמון התורנית. חלק מחברי-הכנסת, שנרשמו לרבר במליאה, ויתרו על זכותם. ומיספר הנוכחים במליאה היה אפילו דל מהרגיל. בשעה 19.00 פקץ הח"כ היוזם מתמ" למליאה, כדי לבדוק אם יוכל לשוב ולרבר, מכיוון שחלק מהגוואמים המתוכננים ויתרו על זכותם לנאום. שמע את היושב-ראש התורן, דן תיכון, אומר לפתע: "ובכן, ניגש להצבעה"

במליאה נכחו באותו רגע, שיכול היה להיחשב כהיסטורי, שמונה חברי-אופוזיציה. הליכווד היה מיוצג בשלושה חברי-כנסת בלבד: מרים תעסה-גלזר, שרה דורון ואוריאל לין.

ואז קרה רבר שלא ייאמן. נציגי המערך העמלים ללא הרף כנמצאי דרך אלגנטית לפירוט הממשלה, כדי שלא לקיים את הרוטציה, התחילו "להצליף" באנשיהם. להיכנס למליאה, כדי לסכל את הפלתה של ממשלת-האחדות. יושב-ראש סיעת המערך, רפי אררי, פנל כמרוץ. המאמצים האלה הניבו את נוכחותם של 14 חברים מהקואליציה בעת ההצבעה. שלושה נציגים בלבד נכחו מהליכווד, המיפלגה המעוניינת לקיים את ממשלת-האחדות ככל מחיר. עד בואה של הרוטציה הגואלת. אחרי שכלע הליכווד צפרדעים אי-דפסור לאחרונה, לא דאגו מצליפיו לנוכחות חבריו במליאה, בעת הגשתה של הצעת אי-אמון בממשלה. לא זאת בלבד, אלא ששניים מתוך השלושה לא נמנו בממשלה: אוריאל לין לא השתתף בהצבעה, ואילו תעסה-גלזר נמנעה. משמע: רק נציגה אחת של הליכווד,

מצליף אררי
הצלה לליכווד!

ה י יכול היה להירשם כתרגיל המבריק ביותר בתולדות הפרי ליטיקה הישראלית, כשם שיצחק רבין קיבל את התואר "המוח האנליטי" אחרי התפטרותו וכינונה של ממשלת מעבר, כעיקבות פרשת נחיתתם של מטוסי-קרב בלי-שבת, כך היה מתחזק דימויו של הברכה-כנסת אהרון אברנידאל כערמומי שנון, פיקח ומתוכנן להפליא, אם כי — ובזאת היו בוודאי רבים מתקשים להאמין — אברנידאל לא יתכנן מהאומה הפעם.

הכל קרה — או, נכון יותר, כמעט קרה — באופן מיקרי ושולמו-אילי. **באופן מיקרי יכול היה המעיך רך, השוקד עליכך מזה חודשים, להפיל את הממשלה באופן כלי כך אלגנטי, עד כי זה היה נרשם לחובת הליכווד.** צווחי-הליכווד הראשיים — רוני מילוא וחיים קופמן — לא היו יכולים להאשים את שמעון פרס בהפרת הסכם הרוטציה.

יום השני שעבר, יום אפור ושיגרתי במליאת-הכנסת, הגיש

לא לפרסם!
אם אברנידאל, מפיל הממשלה הקודמת, מעלה על נס את הדלומיאליות בקרב גורמים במערך, כשלב מאוחר למדי של ההתפתחות המפתיעה ביום השני תפס את הזדמנות-הזו שגפלה לידיו להפיל בשנית ממשלה. **הוא הסתכל לצדדים וחיפש שותף לדבר-עבירה. כל שראו עיניו היו חברי-כנסת מטעם המערך, שזרמו לאולם.** אף כלי-תיקשות אחד לא שם לב למה שהתרחש. איש בכיר במערך ביקש לאחר מכן כי גם העולם הזה לא יפרסם את הדברים.